

Editorial

Amb el temps organitzacions no lucratives com Ulls del Món han aconseguit un ressò i un reconeixement social important per la seva feina. En el nostre cas, cada cop són més les persones que han sentit a parlar de les comissions d'oftalmòlegs i dels diferents programes que tenim en marxa, i cada cop són més aquelles que hi col·laboren. Però, malgrat això, es podria dir en termes generals que en la societat en què vivim –la societat de les presses i del menjar ràpid- no és freqüent el compromís a llarg termini.

En aquests temps, doncs, sembla que la nostra és una aposta arriscada perquè és, precisament, l'aposta per un compromís més durador: la formació.

La nostra cultura ens ha acostumat des de ben petits a anar a escola i hem après que el coneixement és la millor arma per la lluita de la vida. Ara ens toca transmetre tot el que sabem a aquells que depenen de nosaltres i del nostre ajut, perquè puguin defensar-se sols. Per això des de la Fundació augmentem el nombre de beques de formació i incrementem els cursos d'especialització durant les diferents campanyes, perquè creiem que l'educació és el futur.

En aquests moments el Khalil, la María Elva i l'Abel estan ampliant els seus estudis gràcies a Ulls del Món i, d'aquí a un temps, quan siguin capaços d'aplicar les tècniques que han après aquí, seran molts més els que es beneficiaran d'aquesta inversió actual.

És el nostre deute moral i el nostre llegat.

NOTÍCIES

Quatre optometristes viatgen al Sàhara per formar als tècnics locals

No oblidem la vista dels nens sahraus

El Dr. Prat segueix formant especialistes en oculoplàstia

Primer curs de l'any 2006 per a triagem

Inhambane rep la segona comissió medicoquirúrgica

El reportatge fotogràfic "Ulls d'Inhambane" s'exposa a l'Hospitalet

Abel Dos Santos Polaze s'especialitza a Barcelona

A Europa contra el tracoma

Segona comissió quirúrgica a El Alto

Novartis reafirma el seu compromís

General Optica renova la seva col·laboració

PROPERES ACTIVITATS

Celebrem amb Picasso el 5è aniversari

Participem en la reunió anual de la IAPB

Presentes a la SEO

PROPERES COMISSIONS

> Ulls de Moçambic

> Ulls de Bolívia

> Ulls del Sàhara

L'ENTREVISTA

Patricia Fernández-Deu entrevista a María Elva Dorado

Quatre optometristes viatgen al Sàhara per formar als tècnics locals

Durant la segona quinzena d'abril, una comissió integrada pels optometristes Maria Barceló, Rubén Darío Fernández, Gemma Llambí i Mònica Boluda va desplaçar-se fins als campaments de refugiats sahrauís de Tindouf, a Algèria, amb l'objectiu d'instruir els tècnics locals. També va acompanyar-los la tècnica d'activitats d'òptica de la Fundació, Sandra Barroso.

Aquest any el Sàhara encara no havia rebut cap equip amb aquesta missió, per la qual cosa es va treure el màxim partit de l'estada: van formar-se professionals en dues consultes de wilaya i en les òptiques dels hospitals de Bol-la i Rabuni, i van dotar-se aquestes últimes amb més de 1.000 lents en brut, més de 500 ulleres de vista cansada i recanvis d'equipaments. A banda d'això, també s'hi va portar un nou projector d'optotips i mobiliari per a l'organització interna de les consultes.

No oblidem la vista dels nens sahrauís

Joan Castellví, Enrica Sales i Teresa Noguer són els oftalmòlegs que han encapçalat la segona comissió que la Fundació ha destinat enguany al Sàhara. L'expedició va iniciar el seu viatge a l'Àfrica l'1 de maig i estava especialment preparada per combinar l'assistència d'adults i la pediàtrica.

Fins al 17 de maig l'equip va sumar-se a la feina del resident d'oftalmologia sahrauí, Khalil Khatri, que estava treballant als campaments de refugiats des del 28 d'abril passat.

Des d'Ulls del Món també van desplaçar-se a Tindouf, a Algèria, l'anestesiista David Singer, els infermers Miguel Ángel Sarri i Carmen Martos, les optometristes Laura Venosa i José Conchi Garcia, i Núria Serra, encarregada de la logística.

El Dr. Prat segueix formant especialistes en oculoplàstia a Maputo

Aquest mes de maig l'oftalmòleg Joan Prat, acompanyat per la instrumentista Teresa Garcia, ha tornat a fer de professor a Moçambic. L'objectiu, continuar les classes de subespecialització en òrbita iniciades l'any passat i els alumnes, els mateixos: els professionals de l'Hospital Central de Maputo.

L'experiència va començar l'any passat quan la mateixa cap del Servei d'Oftalmologia de l'hospital de la capital moçambiquesa va sol·licitar l'entrenament del seu equip en aquesta especialitat oftalmològica. En aquell cas el doctor Prat ja va ser l'encarregat d'impartir el curs, juntament amb Ferran Mascaró i, mesos més tard, la tasca la va continuar Xavier Corretger.

Amb aquesta segona edició, l'eficàcia dels cursos ha quedat demostrada i ja es planifica un tercer viatge del doctor Prat per comprovar la implementació de la tècnica ensenyada. De totes maneres, en el període entre comissions ja s'ha previst un seguiment a distància en què el doctor Prat atindrà les consultes dels professionals de l'Hospital.

Ulls del Món organitza el primer curs de l'any 2006 per a triagem

La Fundació va dur a terme a Maputo unes sessions de formació per a triagem - auxiliars d'infermeria -, seguint la línia de formació a aquests professionals iniciada l'any passat, amb l'objectiu de transmetre els coneixements bàsics en el diagnòstic i conducta clínica de pacients amb malalties oculars. El curs, que va comptar amb la participació de 24 persones, va tenir una durada de 10 dies, entre el 10 i el 20 d'abril i ha estat gestionat i finançat per la Fundació Ulls del Món en coordinació amb l'ONG Hellen Keller i d'acord amb la Direcció de Salut de la ciutat de Maputo i el Servei d'Oftalmologia de l'Hospital Central de Maputo.

Inhambane rep la segona comissió medicoquirúrgica

Un any més, l'equip mèdic integrat pels oftalmòlegs Iñaki Génuia i Fabiola Eder i les instrumentistes Izaskun Ferrer, Susana Agra i Martxeli Seco va tornar a la província d'Inhambane entre el 12 i el 28 d'abril per atendre la població local que pateix malalties oculars.

A més de dur a terme un total de 133 intervencions i de 700 consultes, durant la seva estada a l'Àfrica, aquesta comissió, la segona que aquest any es desplaça a aquell territori, va dedicar-se també a fer prevenció entre la població, especialment en relació amb les malalties de la vista i el tractament postoperatori que cal seguir.

El reportatge fotogràfic "Ulls d'Inhambane" s'exposa a l'Hospitalet

El passat 24 de maig va inaugurar-se al Centre Cultural Barradas de l'Hospitalet l'exposició fotogràfica "Ulls d'Inhambane", produïda per la Fundació Ulls del Món i realitzada per la reportera gràfica Elisenda Pons. La mostra, que es va poder visitar fins al 18 de juny, donava a conèixer les activitats de cooperació al desenvolupament oftalmològic que du a terme la Fundació a la província d'Inhambane, Moçambic.

L'acte d'inauguració va comptar amb la presència del president de la Fundació, Rafael Ribó, de la primera tinent d'alcalde de l'Ajuntament de l'Hospitalet, Núria Marín, del doctor Carlos Móser, cap de Servei d'Oftalmologia de l'Hospital General de l'Hospitalet i voluntari de la Fundació Ulls del Món, així com de l'autora de les fotografies.

Elisenda Pons, que forma part de la plantilla de fotògrafs d'El Periódico, va viatjar el mes de maig de 2005 amb una comissió mèdica a Moçambic i va ser testimoni de les tasques realitzades pels professionals sanitaris voluntaris que s'hi van desplaçar.

El metge moçambiquès Abel Dos Santos Polaze s'especialitza a Barcelona

Moçambic tindrà d'aquí a quatre anys un altre oftalmòleg: Abel Dos Santos Polaze, fins ara metge generalista, que ha començat la seva especialització mèdica a Barcelona gràcies a una beca d'Ulls del Món.

Un conveni signat el darrer febrer entre la Fundació Ulls del Món, el Ministeri de Salut de Moçambic, el Memorial Garrigosa, l'Institut Municipal d'Assistència Sanitària (IMAS) i el mateix doctor Polaze ha fet possible que el metge iniciï la seva formació a l'Hospital de l'Esperança en el marc del programa Ulls de Moçambic, engegat per la Fundació el 2002.

Durant aquests quatre anys, Abel Dos Santos Polaze compaginarà la seva activitat teòrica i pràctica entre dues capitals: la catalana i la moçambiquesa. D'aquesta manera no es desvincularà de les necessitats del seu país, al qual ha de retornar així que acabi el període de formació. Llavors s'incorporarà al Servei Nacional d'Oftalmologia de Moçambic.

Ulls del Món a Europa contra el tracoma

La cap de Gabinet i Comunicació d'Ulls del Món, Elisenda Rom, ha estat enguany la representant de la Fundació en la 10a reunió de l'Aliança de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) per a l'Eliminació Global de Tracoma, que va celebrar-se entre el 10 i el 12 d'abril a la seu de l'OMS a Ginebra.

Aquesta trobada té com a objectiu bàsic l'intercanvi d'informació i experiències entre els diferents participants, tots ells relacionats d'alguna manera amb la prevenció i l'eradicació de la ceguesa evitable, i fer una anàlisi de la situació de la malaltia al món d'acord amb els propòsits i els convenis resultants de les reunions anuals de l'Assemblea Mundial de la Salut.

Aprofitant l'estada en aquesta ciutat suïssa, Ulls del Món també va participar en la segona reunió de la Lliga per al Control del Tracoma, que va tenir lloc el 12 i el 13 d'abril a la mateixa localitat. En aquest cas

la intenció era unificar les línies d'actuació i estudi pel control de la patologia amb l'aportació de cadascuna de les organitzacions solidàries internacionals que integren la Lliga.

Segona comissió quirúrgica de l'any a El Alto

El passat 12 de maig va marxar la segona comissió mèdica d'enguany amb destinació a Bolívia. El grup, format pels doctors sevillans Rubén Ángeles Figueroa i José Azogue; la infermera Consuelo Méndez, i l'optometrista Vanesa Budi, repetia l'experiència ja que tots quatre ja van visitar el país l'any passat en el marc del programa Ulls de Bolívia.

Durant quinze dies a l'Hospital Municipal Boliviano Holandés, l'equip va tractar nombrosos pacients amb patologies d'òrbita i va realitzar les diferents operacions de cataractes ja prèviament programades. En aquest cas, per a les operacions de cataractes es va aprofundir en l'ús del facoemulsificador, una pràctica quirúrgica molt corrent aquí però no tant en aquelles terres i que, segons la cap d'oftalmologia de l'hospital, María Elva Dorado, hauria d'acabar generalitzant-s'hi.

Ulls del Món i Novartis reafirmen el seu compromís

Ulls del Món i Novartis Ophthalmics han signat, per cinquè any consecutiu, un conveni de col·laboració per al desenvolupament de les activitats de cooperació de la Fundació.

El president de la Fundació Ulls del Món, Rafael Ribó, el doctor Borja Corcóstegui, vicepresident de la Fundació i Yolanda Salvador, BU Head de Novartis Ophthalmics van signar el passat 26 de maig aquest acord.

En el marc d'aquesta col·laboració, està previst que aquest any, novament, un representant de la companyia farmacèutica participi en una de les comissions mèdiques al Sàhara, fent-se càrrec de la coordinació logística de l'expedició.

D'altra banda, Ulls del Món va participar en el desè aniversari que Novartis va celebrar el 22 de juny a la

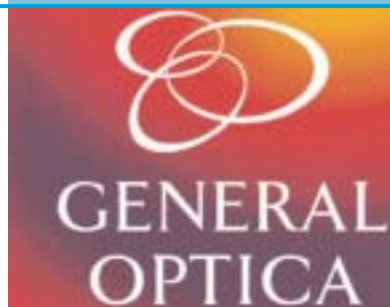
Casa Golferichs de Barcelona. Un acte en què el president del Grup Novartis Espanya, el doctor Jesús Acebillo, va posar de manifest la importància que les polítiques de responsabilitat social corporativa estan adquirint les empreses actualment i va remarcar l'interès de Novartis per continuar col·laborant amb entitats com la Fundació Ulls del Món, representada per la directora general, Núria Ramon, que va agrair la contribució de la divisió d'Ophthalmics en el conjunt d'activitats de cooperació oftalmològica.

Ulls del Món renova la col·laboració amb General Optica en l'àmbit de l'optometria

Ulls del Món i General Optica han prorrogat, novament, el conveni de col·laboració que emmarca la relació d'ambdues entitats des dels inicis de la Fundació. Joan Foncuberta, conseller delegat de la societat i Rafael Ribó van signar, el 20 de juny, el document que prorroga l'acord marc de col·laboració.

Un any més, General Optica aporta a la Fundació els recursos econòmics i materials necessaris per al desenvolupament de les activitats optomètriques dels projectes de cooperació.

El conveni recull també la col·laboració de l'empresa en la difusió de les activitats de la Fundació entre els seus clients.

Properes activitats (juliol-setembre)

Celebrem amb Picasso el 5è any de la nostra Fundació

El proper 20 de juliol celebrarem l'aniversari de la Fundació. Aquest vegada, coincidint amb l'Any Picasso, us convoquem a tots a una visita guiada de la col·lecció permanent del Museu Picasso al carrer Montcada de Barcelona. És ja una tradició que cada any, Ulls del Món organitzi en un equipament cultural de la ciutat una trobada amb els voluntaris de la Fundació en agraïment per la seva implicació i solidaritat. Enguany la celebració té un valor especial ja que es tracta del cinquè aniversari.

Ulls del Món participarà en la reunió anual de la IAPB

Del 20 al 22 de setembre Ulls del Món participarà en la reunió anual dels membres del consell de l'Agència Internacional per a la Prevenció de la Ceguesa (International Agency for the Prevention of Blindness, IAPB) que se celebrarà a Ginebra.

Ulls del Món present en el proper Congrés de la SEO

Ulls del Món participarà en el proper Congrés de la Sociedad Española de Oftalmología (SEO) que tindrà lloc a La Corunya entre el 27 i el 30 de setembre.

Properes comissions

Ulls de Moçambic: Durant el proper trimestre, entre el 30 de juny i el 16 de juliol, viatjarà a Inhambane la tercera comissió quirúrgica d'enguany. Entre el 17 i el 30 de juliol es desplaçarà una comissió de formació en utilització dels equips de diagnòstic i del faco a l'Hospital Central de Maputo.

Ulls de Bolívia: En el mes de setembre s'iniciaran els cursos a l'Institut Nacional d'Oftalmología de Bolívia en subespecialitats mèdiques a través de videoconferències. Entre el 22 de setembre i el 8 d'octubre romandrà a El Alto la tercera comissió quirúrgica d'enguany.

Ulls del Sàhara: De l'1 al 9 de setembre, un grup d'especialistes es traslladarà al Sàhara per impartir-hi cursos de formació en oftalmologia primària als òptics dels campaments sahrauís. La tercera comissió quirúrgica viatjarà a aquell territori entre el 8 i el 23 de setembre.

L'Entrevista

Patrícia Fernández-Deu entrevista a:

Nom: María Elva Dorado

Edat: 37

Professió: Oftalmòloga

Vaig néixer i visc a: a la Paz, Bolívia

Estic en contacte amb Ulls del Món des de: novembre del 2003.

María Elva Dorado, responsable del Servei d'Oftalmologia de l'Hospital Municipal Boliviano Holandés d'El Alto, Bolívia, s'ha desplaçat a Barcelona per subespecialitzar-se en la cirurgia de la cataracta i del segment anterior de l'ull.

Durant tres mesos, i gràcies a una beca d'Ulls del Món, la doctora Dorado es formarà a l'Institut de Microcirurgia Ocular i a l'Hospital de l'Esperança de Barcelona en el marc del projecte de capacitació dels professionals sanitaris bolivians que, des de fa tres anys, té en marxa la Fundació.

En què consisteix la teva feina com a oftalmòloga a Bolívia?

Sóc la responsable del servei oftalmològic de l'Hospital Municipal Boliviano Holandés d'El Alto, que funciona com a tal des que Ulls del Món va fer donació de l'equipament indispensable per muntar la unitat oftalmològica.

Quina és la situació actual de la sanitat a Bolívia, i més concretament, a El Alto?

El Alto representa un cas especial perquè és la ciutat més jove del país -no té més de 27 anys- i, darrerament, ha crescut de forma desmesurada. Això fa que la seva població difícilment pugui accedir als serveis bàsics d'educació i sanitat. I és per això que treballem permanentment: per generalitzar aquests serveis. Heu de pensar que només un 20 o un 30% de la població pot pagar-se l'atenció mèdica, i un percentatge encara inferior pot accedir a un servei oftalmològic. La nostra és l'única consulta pública d'aquest àmbit en tot El Alto, que té gairebé un milió d'habitants!

Quines expectatives ha generat en el camp mèdic el nou govern d'Evo Morales?

Actualment hi ha força malestar perquè el govern està implantant polítiques de salut d'urgència i ha portat molts metges cubans -jo parlo del que conec, del cas dels oftalmòlegs- sense cap reconeixement dels seus títols. És un assumpte molt delicat al qual els metges ens oposem perquè pensem que és prou important per no tractar-se d'aquesta manera. A més tampoc és una solució a la desesperada situació que es viu, en absolut.

Com és el teu dia a dia a l'hospital on treballes, l'Hospital Municipal Boliviano Holandés d'El Alto? Amb quines necessitats us trobeu?

Jo hi arribo a les 8 del matí i ja em trobo entre vint i trenta pacients esperant-me. Com que el nostre és l'únic servei d'oftalmologia públic, passen mesos fins que la gent no arriba a ser visitada... Tots han d'esperar entre 4 i 6 mesos de mitjana! Necessitem, per tant, més personal: un oftalmòleg, més infermeres i un anestesiòleg pel quiròfan. I si el govern no posa els diners per pagar-los, l'Hospital no té prou recursos per fer-ho... I aquestes són responsabilitats públiques.

I ara et tenim a Catalunya, aprofundint en la teva formació professional... Com valores l'experiència que estàs vivint aquí gràcies a la Fundació Ulls del Món?

L'experiència és, òbviament, molt enriquidora perquè al meu país tenim molt bons oftalmòlegs, però ens falta tecnologia. I en oftalmologia la qüestió tècnica ha avançat moltíssim darrerament. Jo estic encantada perquè puc aprendre les meravelles que es poden fer, fins on es pot arribar. Una cosa és llegir-ho, veure-ho en foto, però una altra de molt diferent és viure-ho. A Bolívia hi ha patologies impressionants de gent que ha deixat avançar molt la seva malaltia... És molt diferent.

Per tant, aquí veus operar casos que allà desgraciadament no tenen cura...

Sí, allà fas un diagnòstic "això és una màcula, quina pena, no podem fer-hi res", i aquí es passa per quiròfan i se'n surt amb la visió recuperada...

Després de l'estada a Catalunya, quin serà el teu primer repte a Bolívia?

Allí la realitat del pacient és molt difícil; no col·labora perquè mai a la vida ha posat els peus en una consulta oftalmològica, està espantat... És una atenció que

requereix molta paciència. Es tracta de gent que no té accés a la Medicina i qualsevol exercici suposa un esforç. Per sort tinc un ajudant, però haver de retornar a aquella realitat m'entristeix... El meu repte és arribar i poder operar les cataractes per facoemulsificació, la tècnica que tothom utilitza aquí.

Quina opinió et mereix la feina que fa la Fundació a través de la campanya Ulls de Bolívia?

Jo valoro moltíssim la seva feina. De fet, a mi la Fundació m'ha atrapat perquè si no m'hagués implicat en aquesta història ja faria anys que hauria deixat Bolívia, t'ho asseguro. Resulta molt difícil tirar endavant un hospital en què es depèn absolutament de les decisions del municipi, de la comunitat... Has d'estar sempre pendent de la burocràcia, mentre que des que comptem amb el suport d'Ulls del Món es dóna prioritat a l'assistència mèdica. Això és bo perquè al capdavall el servei està en marxa i funciona, però també és dolent perquè quan la comissió marxa s'han de tornar a fer tràmits per tot. Diguem que la presència de la Fundació ho agilitza tot, com si fos un pla d'emergència, tot està perfecte: hi ha metges, anestesiològs, més infermeres... I quan se'n va, només quedem la metgessa, que sóc jo, i les infermeres.

De fet, per això la teva formació a Barcelona és tan important...

Si no vols rebre aquest butlletí, només cal que ens contestis aquest missatge, indicant-nos que no te l'enviem més.

Carrer Tamarit 144-146 08015 Barcelona Tel: 93 451 51 52 Fax: 93 451 47 77